

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **B. K.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Rumunská 28, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2014, č. j. OAM-10/LE-BE03-HA08-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2014, č. j. 47 Az 4/2014-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Maroše Matiaška, LL.M. **se určuje** částkou **3.400 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2014, č. j. OAM-10/LE-BE03-HA08-2014, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Praze. Uváděl, že mu měl být udělen azyl podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu nebo přinejmenším doplňková ochrana dle § 14a zákona.

[3] Krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Poznamenal, že předmětem projednávané věci je posouzení již druhé žádosti žalobce o azyl. Jeho první žádosti nebylo vyhověno a nyní ve druhé žádosti, která je pouze modifikací příběhu původního, žalobce uvádí nové důvody, které však svědčí o účelovosti žádosti. Krajský soud nepřisvědčil tvrzením žalobce o možném pronásledování ani jeho výtkám ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Nedůvodnou shledal krajský soud i námitku zmatečnosti rozhodnutí žalovaného. Neshledal rovněž, že by žalovaný pochybil při posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany, proto žalobu zamítl.

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, nedostatečně zjištěný skutkový stav v předcházejícím správním řízení a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů.

[5] Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil hrozbu jeho pronásledování v zemi původu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Má za to, že jeho bývalý zaměstnavatel by ho s využitím konexí a svého vlivného postavení mohl v případě navrácení do země původu pronásledovat a ohrožovat na životě. Krajský soud podle stěžovatele dále chybně posoudil námitku zmatečnosti správního rozhodnutí. Jak stěžovatel uváděl ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jeho zaměstnavatel byl členem „Demokratické strany Mongolska“, nikoliv strany „Občanská odvaha“. Nesprávné bylo rovněž posouzení naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu krajským soudem; krajský soud nerozvedl, za jakých důvodů nepovažuje výhrůžky jeho bývalého zaměstnavatele za hrozbu vážné újmy. Rozsudek je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Chybné je konečně i posouzení hrozby vážné újmy s ohledem na soukromý život stěžovatele v České republice. Žije zde s družkou a synem. Stěžovatel nesouhlasí s argumentací krajského soudu, že rodinný život je možno realizovat i v zemi původu.

[6] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na odůvodnění svého podrobného rozhodnutí a na rozsudek krajského soudu.

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost.

[9] Vzhledem k okolnosti, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

[10] K námitce nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 totiž další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít

dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010-238). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat mj. tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při vykladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39). V daném případě Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal.

[11] Nejvyšší správní soud se proto zabýval námitkou nesprávného posouzení důvodů pro udělení azylu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu krajským soudem. Důvodné pronásledování mu v zemi původu mělo hrozit od jeho bývalého zaměstnavatele pana Z. V tomto ohledu lze odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že „*jak pronásledování, tak i vážná újma může hrozit ze strany státu, resp. organizace, která ovládá stát, jakož i ze strany nestátních původců, tedy soukromých osob. V posléze uvedeném případě je pak třeba prokázat, že stát (strana nebo organizace, která ovládá stát) není schopen nebo ochoten poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmu ochranu, tzn. neučiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy*“ (srov. rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57). Skutečnost, že žadatel o mezinárodní ochranu má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny (srov. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48). Jestliže tedy podklady shromážděné ve správním řízení zejména zprávy o zemi původu) nasvědčují tomu, že politický systém v zemi původu cizince dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, nelze vyhrožování ze strany soukromých osob považovat za pronásledování ve smyslu § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu (viz rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36). Nejvyšší správní soud tak uvádí, že žalovaný i krajský soud v souladu s citovanou judikaturou vyhodnotili, že pokud by snad stěžovateli v zemi původu hrozily výhrůžky ze strany jeho bývalého zaměstnavatele, nejedná se ve smyslu konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu o pronásledování ve smyslu § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

[12] Obdobný závěr je pak nutno vyslovit i k námitce nesprávného posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Také v tomto ohledu lze odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle výše citovaného rozsudku č. j. 3 Azs 48/2008-57 mohou být soukromé osoby původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. Ochrana před vážnou újmu ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, je zpravidla dostatečná, pokud stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění před způsobením vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících způsobení vážné újmy, a cizinec má k této ochraně přístup. Žalovaný i krajský soud citovanou judikaturu respektovali a dospěli k závěru, že stěžovateli vážná újma ze strany jeho bývalého zaměstnavatele v případě navrácení do země původu nehrozí. Správně proto uzavřeli, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu v případě stěžovatele splněny nebyly.

[13] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud nesprávně vyhodnotil zásah do jeho rodinného života v případě navrácení do země původu. Také otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu

se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.“ Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl, „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“ Ustanovení čl. 8 Úmluvy tedy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, publikovaném pod č. 2836/2013 Sb. NSS, doplnil, že žalovaný je povinen k námitce cizince týkající se možného zásahu do soukromého a rodinného života zkoumat, zda skutečně je v možnostech stěžovatele a jeho rodiny, aby společně vycestovali do země původu a aby zde mohli realizovat svůj rodinný život. Při posouzení této otázky je třeba zohlednit nejen to, zda existují právní překážky takového kroku, nýbrž i to, zda tu jsou skutkové okolnosti, jež by mohly bránit vycestování rodiny stěžovatele do země původu, jako např. nedostatek finančních prostředků, absence sociálních a rodinných vazeb v zemi původu apod. Uvedenými otázkami se žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval. Konstatoval, že stěžovatel má v zemi původu rodiče, u nichž může bydlet, resp. že může využít instituty zákona o pobytu cizinců; neexistují rovněž překážky, které by mu bránily přesídlit do země původu se svojí družkou i synem. Požadavky vytyčené citovanou judikaturou žalovaný naplnil, proto krajský soud správně posoudil aplikaci § 14a zákona o azylu žalovaným a uzavřel, že vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[14] Rovněž při posouzení námítky nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve správním řízení ohledně politické situace v Mongolsku, resp. zmatečnosti rozhodnutí žalovaného, lze vyjít z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Z rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 Azs 170/2004-48, plyne, že pokud stěžovatel pouze obecně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav v předcházejícím správním řízení, posoudí soud pouze to, zda si správní orgán opatřil dostatek důkazů, na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci. Tvrdí-li cizinec v průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu skutečnosti relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, je správní orgán povinen se s nimi náležitě vypořádat a odpovídajícím způsobem zjistit skutkový stav věci (rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49, publikovaný pod č. 2289/2011 Sb. NSS). Správní orgán se v předcházejícím správním řízení věnoval tvrzením stěžovatele o jeho možném pronásledování v zemi původu a v tomto ohledu odpovídajícím způsobem zjistil skutkový stav věci; pokud ovšem vyhodnotil tvrzení stěžovatele jako nedůvodná a nevěrohodná, nebyl povinen detailně se zabývat ve svém rozhodnutí politickou situací v zemi původu. Stejně tak pokud žalovaný ve svém rozhodnutí ohledně názvu politické strany, jejímž členem měl být zaměstnavatel stěžovatele, vycházel z tvrzení uváděných stěžovatelem samotným, nemůže se stěžovatel nyní dovolávat zmatečnosti rozhodnutí. Krajský soud tedy v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu uzavřel, že žalovaný v předcházejícím správním řízení vyšel z dostatečně zjištěného skutkového stavu.

[15] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

[16] Judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2014, č. j. 47 Az 4/2014-15, byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát JUDr. Maroš Matiaško, LL.M. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát; zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje žalobce i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby (tj. podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu). Soud proto přiznal ustanovenému zástupci v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 3.100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhradu výdajů s tímto úkonem spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupci náleží 3.400 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. října 2014

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu